

Tárgy: [Új Akropolisz Hírlevél] 2016. május – Kockázat(vállalás)ok és mellékhatások

Feladó: "Új Akropolisz Kulturális Közhasznú Egyesület" <elehir@ujakropolisz.hu>

Dátum: 2016.05.03. 11:09

Címzett: elehir@ujakropolisz.hu

Ha Te változol, minden változik

Kattanj rá a filozófiára!

GYŐR

2016. május 12. csütörtök, 18.00

További időpontok: máj. 19., 26.

Éber tudattal a büntudat ellen

Mára számos kutatás bizonyítja, hogy amit lélekben vagy gondolatban átélünk, annak a testünkre nézve is következményei lesznek. Olvasni betegségek pszichés gyökeréről vagy a pozitív gondolatok gyógyhatásáról. Test és lélek illetően vélt kapcsolatára alapozták hipotézisüket amerikai kutatók, amikor azt **vizsgálták**, vajon a büntudat és a fizikai súlycipelés – a köznyelvi fordultnak megfelelően – csakugyan hasonló élettani és viselkedési hatásokat vált-e ki. Alanyaik egyik csoportja könnyebb, a többiek nehezebb hátizsákot vittek, miközben elvégeztek néhány feladatot. Olyan múltbeli tetteket idéztek fel például, amelyek büntudattal töltötték el őket, majd olyan feladat elé kerültek, amelyben – látszólag – ellenőrizhetetlen módon vehettek el pénzt az eléjük kitett kupacból. Az eredmények azt igazolták, hogy a büntudat és a fizikai súly megtévesztésig hasonlóan nehezedik vállunkra.

BUDAPEST – Főnix Kultúrműhely

Budapest VIII., Rigó u. 6–8.

Májusi odúles a Szénásokon

2016. május 8. vasárnap, 9.00

További budapesti programjaink

BUDAPEST – Hunyadi Kultúrműhely

Budapest II., Margit krt. 64/b, fszt. 6.

Káoszról rend –

viking minta idealistáknak

2016. május 21. szombat, 16.00

Hogyan érjük el az elérhetetlen álmokat?

2016. május 28. szombat, 14.00

További budapesti programjaink

szemben tisztességtelen lett volna.

Mégis mindnyájunkkal előfordul, hogy más tettekre adjuk a fejünket, mint amelyektől a szívünket könnyűnek érezzük. De évről-évre vagy akár napról-napra újra esélyek sorát kapjuk arra, hogy legközelebb jobban menjen, amiről úgy érezzük, elrontottuk. Az ókori Egyiptomban a megpróbáltatásokra tanulási lehetőségként tekintettek, hogy tetteikben az emberek egyre inkább megközelíthessék az igazságosság eszményét. Ez a vezérlő elv hatotta át mindennapjaikat, még így is köszöntötték egymást: *Iri Maat, azaz Tégy igazat!* Ha döntéseink előtt hallgatunk a szívben lakozó értelem józan szavára, ha meghalljuk a helyes sugalmazást, még időben dönthetünk, mit pakolunk be a zsákunkba, amelyet mindenhova magunkkal kell cipelnünk.

EGER

A szerkesztőség

Az Új Akropolisz egri központja,
Törvényház u. 25. fszt. 2.

Egri programjaink

GYŐR

FILO-Pont, Kálóczy tér 15.

Egyiptom, egy lenyűgöző civilizáció

2016. május 3. kedd, 17.30

Élj túl, hogy segíthess! – 2. rész

2016. május 22. vasárnap, 18.00

További győri programjaink

PÉCS

Az Új Akropolisz pécsi központja,
János u. 6.

Csiribiri Tanoda ingyenes bemutatóóra a Pécsimami Család Expón

Slyven Rendezvényközpont, Budai Nagy

Antal u. 1

2016. május 1. vasárnap, 16.30

További pécsi programjaink

SZEGED

Concordia Kultúrműhely, Szivárvány u. 3/a

Szegedi programjaink

SZÉKESFEHÉRVÁR

Kairoosz Kultúrműhely, Megyeház utca 22/a

A sors és a fejlődés törvénye a Tarot és a Ji King szimbólumaiban – filozófiai kávéház

Ribillió kávézó és söröző, Rózsa u. 1.

2016. május 1. vasárnap, 18.00

Hétpróba meseház – alkotó-fejlesztő mesefoglalkozás 6-10 éves gyermekeknek

2016. május 14. szombat, 10.00

További székesfehérvári programjaink

E havi számunkban:

Platón nagy dobása
–
egy Oscar-díjas film
margójára

Vállalkozó vikingek

Itt minden tea
jótékony hatású! –
Nem Adom Fel
Café & Bar

Összefoglaló a 2015-ös tevékenységeinkről

Platón nagy dobása – egy Oscar-díjas film margójára

A 21. századra a film lett az a szubkulturális bázis, amely naprakészen fejteget társadalmi kérdéseket. Ezt teszi az adaptált forgatókönyv kategóriában friss Oscar-díjas *A nagy dobás* (*The big short*) című alkotás is, amely a 2008-as világválsághoz vezető okokat és máig tartó következményeit vázolja fel.

A válság okai

Amerikában a 90-es évektől virágzott a lakáspiac, hiszen rengetegen vettek fel kedvező hitelt lakásépítésre vagy -vásárlásra. Ezeket a hiteleket a bankok befektetéseké alakították át, amelyeket árusítottak. Egy idő után azonban egyre fogytak a biztosan törleszteni tudók, így – hogy a bankok továbbra is pénzhez jussanak – olyanok is kaptak hitelt, akik kevesebb eséllyel, végül pedig olyanok is, akik garantáltan nem tudtak törleszteni. 2008-ra ezeknek a hiteleknek a 30%-a bedőlt, és milliárdnyi befektetés, részvény vált egyik napról a másikra értéktelenné, a befektetési bankok pedig sorra csődöt jelentettek. Milliók házat zálogosítottak el, számtalan család került utcára.

A film több jeleneten keresztül foglalkozik azzal, miért is hoztak szakértők (bankárok, brókerek, jelzálog-értékbecslők) olyan döntéseket, amelyek a válsághoz vezethettek. Jelenetről-jelenetre látjuk, ahogy az egyik főszereplő – a testvére öngyilkossága miatt a hajszából felébredt és kijózanodott szakember – arról faggatja a rendszer fenntartóit, miért teszik, amit tesznek. Mindig ugyanazt a választ kapja: a profit, a rövidtávon keletkező óriási haszon miatt. Ha a bank nem ad hitelt, romlanak a versenyelőjelei, mert egy másik bank majd ad. Ha egy hitelkockázat-felmérő

cég rossz befektetésnek minősít néhány hitelcsomagot, a bank egy másik céggel fogja elvégeztetni ugyanazt a feladatot. És hogy nem látnak-e kockázatot? Nem – felelik –, hiszen a lakáspiac egyre csak erősödik, és a hitelfeltételek nagyon kedvezőek. Minden résztvevő tehát – egy nagy gépezet engedelmes fogaskerekeként – a konkurencia nyomására cselekedett, egy olyan álmot kergetve, amely már nem nyugodott szilárd alapokon. De érdekük, a haszonszerzés erősebb volt a józan döntés készleténél.

Álom maradt az álom

Egyesek szerint a 2008-as válság a végső bizonyítéka annak, hogy az amerikai álom – a gyors, élethosszig tartó vagyonszerzés és felhőtlen élet – valójában nem több utópiánál, amelynek féktelen hajszolása hasonló világhatalmasztrófákba torkollhat. Történetesen máshogy egy olyan világban, ahol azokat a szervezeteket is a bankszektorhoz fűzik érdekeik, amelyek eredetileg arra hivatottak, hogy felügyeljék ezt a réteget? A harmincas évek tőzsdekrachja után bevezetett, a pénzüveleteket érintő állami szigorítások ugyanis a bankszektor erős lobbijának hatására a '90-es évekre semmivé foszlottak, így a Wall Street önmagát ellenőrizte, tehát semmi sem állhatott a szélső gazdagodás útjába.

Vajon nem az tűnik ki mindebből, hogy mint bármely szervezetben, a magasabb rendű szabályozástól függ minden? Az Egyesült Államokban a felsőbb kontroll híján szabadulhattak el az önző, felelőtlen nyereszkeresések – hiszen könnyen felelőtlené válik az, aki úgy véli, nem kell felelnie a tetteiért. De ez a szükség nemcsak egy csoportban vagy akár egy állam szintjén érvényes. Az emberen belül a józan belátás ugyanezt a funkciót látja el: gátat szab a vágyak kielégítésének és az önös érdekek fékezett érvényesítésének.

Előbb utópia... utóbb...

A világ gondolkodóit mindig is foglalkoztatta a kérdés, vajon lehet-e úgy alakítani egy közösséget, hogy az működéséből adódóan segítse az embert ennek a belátásnak a megerősítésében. Platón ideális államában eleve nem vezethetik mások az államot, csak akik bölcsességük révén emelkedtek magas pozícióba. Az ő legfőbb ismérvük az igazságosság elkötelezett szeretete, az, hogy mindenkit érdemei szerint ítélnék meg. Az államot az örök védik, akik bátorságról adnak tanúbizonyságot; nincs magántulajdonuk, ezért nincs veszélyben józanságuk, és nem félnek attól, hogy ha helyesen cselekednek, megsínyli a vagyonuk. A bölcsen és igazságosan kormányzott, dolgos nép jó példát lát, így maga is mértékletesen él, nem kíván többet vagy mást, mint ami megilleti, és senki nem is ígér neki többet. Mindezt az utókor fikciónak tekinti, de miért lenne kevésbé valóságos, mint egy olyan társadalom, amely jólétet ígér (mint a törlesztőképtelen hiteleseknek), és közben nem óv meg attól, hogy földönfutóvá váljunk?

Talán egy ilyen világ nem fogja egyhamar felülírni a ma uralkodó vágyálmokat, utóbbiak ugyanis nagy előnnyel vezetnek: tömegesen hisszük, hogy nem a fantázia szülöttei. De Platón államát, vagy más igazságosságon nyugvó társadalmi elképzelést talán nem is lehet egyik napról a másikra megvalósítani, hiszen nem elég felfedezni hozzá egy új földrészt vagy leváltani a mindenkori kormányt. A legkisebb egységnél kell kezdeni. Az egyes embernél. Mindennap törekedhetünk rá, hogy tetteink, választásaink bölcses és igazságosak legyenek, felvértezhetjük magunkat bátorsággal a nehéz döntések előtt és latba vethetjük a mértékletességet, hogy kordában tartjuk szenvedélyeinket. A sok így megerősödött egyén erős „talapzata” lehet a majdani közös „építménynek”. Ezzel kerülhető el a légvárak vágyakból építkező, de alaptalan, ezért összeomlásra ítélt sorsa. És minél többen építik ugyanazt a várat, annál hamarabb válhat egy igazságos állam, új és jobb világ utópiából valóságossá.

Kockázatos játék

Kedves Olvasó!

A magyar nyelv a kockázat szót a kockajátékból, a kockázásból eredezteti. A kockázat önmagában se nem pozitív, se nem negatív, csupán arra utal, hogy egy esemény kimenete bizonytalan, ahogy egy kockadobás értéke sem jósolható meg előre. E havi játékunkban arra buzdítunk, hogy küldj nekünk olyan történetet a világ bármely népének mondavilágából, mitológiájából, amelyben az események alakulása a kockajátékozástól új irányt vett. A történetek címét és a fordulat 2-3 mondatos leírását az elehir@ujakropolisz.hu címre várjuk.

A beküldők között jegyeket sorsolunk ki, amelyek beválthatók egy tetszés szerinti programunkra.

Vállalkozó vikingek

Vajon tekinthetőek-e a híresen kalandvágyó vikingek a modern üzletemberek, kalandorok vagy akár zsoldosok előképeinek? Ugyanolyan mindig többre vágyó, félelmet nem ismerő, kockázatot és harcot kedvelő figurák, csak bárdjaikat ezer év múltán egyenruhára vagy öltönyre és laptopra cserélték? Végül is vikingnek lenni, akárcsak üzletembernek, egyfajta foglalkozás volt. A szó olyan embert jelölt a normann népcsoporton belül, aki felkerekedik, szembenéz a kihívásokkal és sorsával, hogy önerejéből vesse meg lábát a világban. A tőzsdecápák, iparmágnások, elsőgenerációs milliomosok ezt hallva talán éreznék némi rokonlelkűséget. A vikingek kihívásokat kereső példája mégis jóval túlmutat a gyors meggazdagodásért mindent elkövető ügyeskedőkön és a háborúba pénzért vonuló harcosokon.

Ha meg akarjuk érteni mozgatórugóikat, érdemes felidézni legfontosabb istenük, Odin alakját. Odin a harc istene, emellett azonban a költészet és a halottak istene is, no és ő a mágia legfőbb gyakorlója. Ez a harcos sok győzelme után egyik szemét adja azért, hogy ihasson Mímir kútjából, a bölcsesség forrásából, majd ő az is, aki dárdejával feltúzi magát Yggdrasilra, a világfára, hogy elnyerhesse a tudást és megismerje a rúnák bölcsességét. Nélküle nem léteznének az erkölcsi példát adó germán hősmondák, a sagák. Mítosza arra tanít, hogy aki többre vágyik, annak áldozatot kell hoznia, de nemcsak a külső, hanem a belső csatatéren is, ami nehezebb, ezért értékesebb is.

Kihívásokat persze az élet minden területén találni. Ha megnézünk egy viking hajót, esküvői ékszert vagy mives csatabárdot, látható, hogy volt köztük, aki az anyag törvényszerűségeinek kiismerésében múlta felül magát. Harcászati sikereik testi erejük mellett együttműködő képességüket is igazolják. Odin harcos és tudást kereső példája tetteikben is visszaköszönt. Vezetésükkel Angliától Normandián át Szicíliáig és az orosz területekig jöttek létre államalakulatok, amelyekben a középkor után ismét felvirágoztak a tudományok, művészetek, terjedhetett az írásbeliség. A szicíliai királyság a latin, görög, arab kultúra olyan keverékét alakította ki, amely képes volt hídként szolgálni kelet és nyugat között.

De mit tanulhatunk tőlük mi? A ma emberének a kockázattal való viszonya szélsőséges. A startupok, a tőzsde, a pénz mindenkire kiható világa elválaszthatatlan a rizikótól, miközben tanfolyamok, könyvek tucatjai próbálnak segíteni azoknak, akik hétköznapi életük legapróbb változásait is aggódva szemlélik és

saját komfortzónájuk rabjává válnak. A viking eszmény olyan filozófiai kalandra hív, amelyben alaposabban megismerjük a körülöttünk levő világ törvényszerűségeit, próbára tesszük magunkat, hogy saját bőrünkön tapasztaljuk meg, mire vagyunk képesek, és kitartóan munkálkodjunk azon, hogy a meghódított területet felvirágoztassuk. Aki nekiáll kihívni a sorsot, hogy megkeresse, mire született, az ma is viking!

Kovács-Torma Réka – Hegedüs Zoltán

Ha szeretnél többet megtudni arról, hogy teremtettek káoszból rendet Odin fiai és milyen mintát adhat ez a ma idealistáinak, gyere el májusi előadásunkra:

Káoszról rend – viking minta idealistáknak

Dátum: 2016. május 21. szombat, 16.00

Helyszín: Hunyadi Kultúrhely, Budapest, Margit krt. 64/B fszt. 6.

Házunk táján

Közösen a természetért és az emberért

25. alkalommal fogtak össze önkéntesek az Új Akropolisz Filozófiai Iskola és a Főkert Zrt. szervezésében 2016. április 17-én, hogy a kirándulószegen kezdetén közösen tegyék szebbé a Gellért-hegyet. [Tovább](#)

Apollón, az elbűvölő agyemenő

A férfi archetípusokat feldolgozó előadássorozat záróakkordja az Apollón-típus erőit és nehézségeit zongorázta végig.

[Tovább](#)

Kiálts Towandát és vágj bele!

A Filo-Film Női archetípusok a filmvászonon sorozatán a *Sült zöld paradicsom* című film kapcsán arról folyt a szó, hogyan tapasztalhatjuk meg a barátságban és a szoros emberi kapcsolatokban egymás segítségét, bátorítását.

[Tovább](#)

Ajánló

Itt minden tea jótékony hatású! – Nem Adom Fel Café & Bar

„Mindenki elég gazdag ahhoz, hogy másoknak segítsen, csak szeretettel és elfogadással kell fordulnunk egymás felé” – hirdeti üzenetét Budapest egy nemrégiben megnyílt kávézója a VIII. kerületben, pár perc sétára a körúttól. Hogy miért épp ezt a mottót választották? – kiderül a kávézó kommunikációs munkatársának elmondásából.

Az év elején megnyílt beülő első látásra nem mutat különösebb eltérést a város többi kávézójától. Pusztán a szokatlanul tágas tér és az akadálymentesített folyosók tűnhetnek fel a hangulatosan berendezett pinchehelyiségben. Ez a placc azonban nem csak arra alkalmas, hogy

mozgássérült vendégeket fogadjon: a Nem Adom Fel Café & Bar-t – a városban elsőként – fogyatékkal élő emberek hozták létre, sőt, ők is üzemeltetik.

A személyzet többek között siket, autista, Down-szindrómás, kerekesszékes vagy értelmi fogyatékkal élő emberekből áll, akik sokféle „hiányosságuk” ellenére vidáman és hatékonyan végzik a munkájukat – avatott be a kellemes kiszolgálás hátterébe Vincze Zsuzsanna, a kávézó kommunikációs munkatársa, aki mellesleg látássérültként végzi feladatait. Ha valakinek mégis problémája támad, akkor azt észrevesszük, figyelünk egymásra. Mindenki segít mindenkinek, kiegészítjük egymást. Fantasztikus harmónia tud kialakulni közöttünk – teszi hozzá mosolyogva.

A kávézó célkitűzéseivel kapcsolatban a munkahelyteremtés mellett az is szempont volt, hogy aki betér, többet kapjon egy frissítőnél vagy egy ízletes szendvicsnél. Az asztaloknál a vendégek és a személyzet közt olykor-olykor kialakuló beszélgetések és az integrált közösségi térben megrendezett kulturális programok teret adnak arra, hogy az ép emberek megismerjék a sérültség különböző formáit, a fogyatékkal élőknek pedig lehetőségük legyen ép emberek társaságában lenni. Mindezt azért, hogy létrejöhessen egy kölcsönös elfogadáson és felelősségvállaláson alapuló együttélés.

A kávézóban zajló események is széles palettát kínálnak, hogy a fogyatékkal élők megmutathassák értékeiket és tudásukat. Van, aki az alapítvány gospel kórusában énekel, a mesezenekarban szórakoztatja az óvodás csoportokat, önálló zenei estet ad, színdarabban lép fel vagy éppen Slam Poetry slammel. Mert lehet bárki bármilyen élethelyzetben, ki-ki megtalálhatja magában a lelkerőt és kiaknázhhatja a képességeit, amellyel a legjobbat tudja kihozni magából.

Nézz be hozzájuk te is, és tapasztald meg, milyen jól eshet egy kis könnyed segítség: annak, aki ad – és aki felszolgál.

Udvardi Veronika

Nyomtatható formátum letöltése.

A korábbi számok között [itt](#) böngészhetsz.

Kérjük, küldj üzenetet az elehir@ujakropolisz.hu címre, ha a hírlevéllel kapcsolatban bármilyen észrevételed van.

„Új Akropolisz Filozófiai Iskola” Kulturális Közhasznú Egyesület © 2009–2016

Ha nem kérsz több hírlevelet, azt a [[url:leiratkozás](#)]leiratkozás[/[url:leiratkozás](#)] linken jelezheted.

